

Hollande vagy Sarkozy?

Esélylatolgatás a francia elnökválasztás első fordulója után

JANCSÓ ANDREA

Kivonat:

2012. április 22. az elmúlt évek egyik leginkább várt napja lett Franciaországnak. Az idei francia elnökválasztás nem egyszerűen az ötévente megismétlődő, szokásos államfőválasztás, ennél sokkal többet jelent: a gazdasági és pénzügyi válságkezelés módszerei közötti választást, a demagógia és a valódi demokrácia közötti választást, s nem utolsósorban Franciaország egészének választását is jelenti. Az első forduló eredményei már ismertek. Hollande és Sarkozy igen kis különbséggel végeztek az élen, a szélsőjobboldali Marine Le Pen és a szélsőbaloldali Jean-Luc Mélenchon előtt. Éles küzdelem várható. De miben rejlik 'sikerük' titka? Milyen stratégiai eszközökkel rendelkeznek még ahhoz, hogy megszerezzék a végső győzelmet? Kinek van nagyobb esélye Franciaország következő elnökének lenni? Ezekre a kérdésekre keressük most a választ a jobb- és baloldali választási programok, illetve az első fordulás választási eredmények elemzése útján.

Kulcsszavak: francia elnökválasztás, Sarkozy, Hollande, Le Pen, Mélenchon, Bayrou

*

Az idei francia elnökválasztás első fordulójának eredményei már ismertek. Hollande és Sarkozy igen kis különbséggel végeztek az élen, Marine Le Pen és Jean-Luc Mélenchon előtt. A választási részvételt tekintve egy paradox jelenséggel találkozhattunk, ugyanis az aktuális választási hangulatot a pesszimizmus és a bizalomvesztés jellemzi, mégis a francia választók több mint 80%-a szavazott az első fordulóban.

Sarkozy és Hollande győzelmi esélyeit latolgatva, az elemzők három kérdésre koncentrálnak: Vajon csekély előnye mellett előfordulhat-e, hogy François Hollande elveszíti a második fordulót? Hogyan fognak szavazni Marine Le Pen támogatói? Sikeres lesz-e Hollande azon stratégiája, hogy a második választási fordulót átváltoztassa Sarkozy ellenes referendummá? Éles küzdelem várható, izgalmas, meglepetésekben gazdag és komoly stratégiai húzásokkal.

Minden választás jelöltjének programját a szavazásra jogosultak köre általában annak alapján ítéli meg, hogy az egyéni elvárásai alapján számukra milyen lényeges kérdéseket fogalmaz meg, illetve mi az, amit nem tartalmaz, de amit mégis elengedhetetlennek vélnék mindennapi életfeltételeik elvárható szintjének biztosítása céljából. A mostani elnökválasztás jelöltjeinek programját végigtekintve azok a választók, akik hatalmas víziókról és nagy távlatokról álmodoztak, nemigen érezhettek mást, mint frusztrációt. Azok, akik csak munkát és kevesebb aggodalmat remélnek, a hónap végéhez közeledve vajmi kevés vigaszt találhattak. A leginkább csalódottak pedig azok a választók, akik olyan aktuális problémák hosszú távú megoldását várták a jelöltek valamelyikétől, mint például az ökológia, a bevándorlás, vagy éppen az egészségügy. Anélkül, hogy részletesen foglalkoznánk az egyes jelöltek választási programjával, a kampány egészének néhány fontos elemét ki kell emelnünk ahhoz, hogy világos legyen, miért lett ilyen szoros az első választási forduló. A jelöltek által felvázolt célok – jelentős részben az európai gazdasági és pénzügyi válságnak köszönhetően – alapvetően egyetlen problémahalmaz köré csoportosultak. Franciaország egy ördögi kör részese: a gazdaságot nagy államadósság, kis mértékű gazdasági növekedés, valamint a versenyképesség hiánya jellemzi. A jelöltek tudták, hogy az állampolgárok reményt és gyors megoldást várnak tőlük, de ugyanakkor hibáztatják is őket azon felelőtlen gazdasági lépésekért, amelyek e kilátástalan helyzethez vezettek.¹ A választók e kérdés megoldását illetően a hagyományos bal- és jobboldali: az államadósságnak a versenyképesség előmozdításával kieszközölt csökkentése kontra költségvetési megszorítások párharccal szembesültek. François Hollande² és más baloldali jelöltek a gazdaságra vonatkozó programpontjaikban

¹ Lionel Bonaventure: La dette s'impose comme un enjeu majeur de la présidentielle (L'Express, le 9 août 2011)

² Émilie Lévêque: François Hollande: son programme économique (L'Express, le 19 mars 2012)

alapvetően a kiemelkedően magas jövedelemmel rendelkezők megadóztatására, az adórendszer egyszerűsítésére, az adókedvezmények révén megvalósuló beruházás-ösztönzésre, a banki nyereség megadóztatására, valamint az adócsalás elleni aktív küzdelemre tettek javaslatot. Ezzel szemben viszont Sarkozy inkább a munkáltatói költségek csökkentésében, az általános forgalmi adó emelésében és az offshore-cégek nyereségének megadóztatásában látja a kiutat, továbbá megígérte azt is, hogy az elkövetkező öt évben nem kerül sor az állampolgárok terhére történő adóemelésre.³ Ez utóbbi koncepciót sok kritika érte, ugyanis a közgazdászok szerint ezek az intézkedések egyáltalán nem mozdítják elő Franciaország versenyképességét, sőt visszafogják a vásárlóerőt, ami végképp megakadályozza a válságból való gyors kilábalást. Ráadásul kérdéses, hogy mennyire hiteles ez a koncepció, hiszen Nicolas Sarkozy legutóbbi választáskor tett ígéretei sem teljesültek maradéktalanul. Sajnálatos módon az oktatás, az egészségügy, a környezetvédelem és a szociális kérdések nem kaptak olyan hangsúlyt a kampány során, mint amit egyébként megérdemelnének, holott komoly vitákat vált ki például a bevándorlók tömegének kezelése, a nukleáris energia kérdése, az egészségügy helyzete, vagy éppen a magas munkanélküliség megoldatlansága a társadalom tagjai között.

Az első választási forduló esélyeit latolgatva az elemzők öt lehetőséget vázoltak fel az elmúlt hónapokban.

1. François Hollande 2-3%-os fölényrel nyeri meg az első fordulót, és így várhatóan a végső győzelmet is megszerzi a második fordulóban.⁴ Ez a változat alapvetően két tényező miatt volna lehetséges. Ilyen eredmény esetén ugyanis adott lenne az a pszichológiai tényező, miszerint a szocialista jelölt a választók körében olyannyira támogatottnak érezné magát, hogy az nagyban segítené őt a két forduló közötti kampány lebonyolítását illetően, mivel ebben az esetben a győzelem már a láthatáron van, így sok erőfeszítést már nem kellene tennie új választói kör meggyőzésére. Hollande ezáltal pszichikailag is erősnek érezné magát, hiszen egy ilyen első fordulás győzelem után bizonyítottan láthatná, hogy igenis képes visszaverni ellenfele agresszív támadását. Sőt, politológusok szerint még váratlan szövetségesekre is találhat, akár néhány centrista szavazó személyében is. Az első hely továbbá bizonyítaná stratégiájának helyességét, amennyiben igazolást nyerne a koherencia és a következetesség jelszavaira épülő retorikája, amelyre építve szükség esetén még bővíteni is tudná támogatóinak körét a két választási forduló közötti időszakban. Mindezt betetőzné, ha a másik baloldali jelölt, Jean-Luc Mélenchon az első fordulóban kiemelkedően sok szavazatot szerezne, és a harmadik vagy negyedik helyen zárna. A választói magatartás következetességére tekintettel pedig a baloldali választók második fordulóban leadott szavazata gyakorlatilag garantálná a végső győzelmet. Mindezt összevetve így Hollande a második fordulót már nyugodtabban várhatná. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy akár a legcsekélyebb pihenés is megengedett lenne a két forduló közötti időszakban, hiszen amennyiben a szavazók jelentős részének – különösen a jelenlegi elnök támogatóinak – távolmaradása jellemezné az első fordulót, a csalódottságból fakadó nagyfokú mozgósítás következtében a jelentős előny a második fordulóban könnyen elfogyhat. Azonban nem valószínű (persze nem is kizárt), hogy ez ténylegesen veszélyeztetné Hollande nyerési esélyeit.

2. A két potenciális elnökjelölt közötti vállvetett küzdelem és a látens választói bizonytalanság fogja jellemezni az áprilisi választási fordulót.⁵ Eszerint ha Nicolas Sarkozy és François Hollande az első forduló szavazatainak összesítése után fej-fej mellett végeznének, vagy csak 1-2% lenne közöttük a kapott szavazatokban megmutatózó különbség, a második forduló eredménye megjósolhatatlanná válna. A valóságban azonban ez a változat kevésbé volna hátrányos a szocialista jelölt számára, hiszen a múltbeli példák nyomán a választáson újrainduló elnök számára nem garantált az újbóli győzelem. Ilyen forgatókönyv esetén Hollande számára még nem veszne el a győzelem megszerzésébe vetett remény, mivel sokkal több tartalékkal rendelkezik, mint a kritikus választói szemek keresztüztében immár öt éve ténykedő jelenlegi elnök. Amennyiben csekély előnnyel ugyan, de Sarkozy végezne az élen az első fordulóban, az a közvélemény-kutatások meghazudtolása lenne, és a prognózisokkal ellentétesen azt bizonyítaná, hogy még nem győzték le őt, és a választók szerint a jelenlegi elnöknek van még mit tennie az ország érdekében. Sarkozy minden bizonnyal meglovagolná ezt a kevés előnyt, és megpróbálná megnyerni magának azt a választói kört, akik csalódtak a 'sarkozysm' politikájában, megcsillogtatva előttük az újabb győzelem lehetőségét is. Ugyanakkor az alapprobléma megoldatlan maradna a részéről, ugyanis a jelölésének érdekében már mozgósította a jobboldali szavazóbázist, és jelenlegi elnökként nem igazán tudna újabb támogatókat szerezni más politikai pártok szavazóbázisából, legfeljebb a szélsőjobboldali *Front National* és

³ Thomas Coex: A la télé, Sarkozy pose en Capitaine "courage" (L'Express, le 29 janvier 2012)

⁴ Sondage: Hollande en tête, Mélenchon troisième homme (AFP, le 1 avril 2012)

⁵ Franck Fifé: Une risque d'abstention élevée (Le Point, le 20 avril 2012)

a *Mouvement Démocrate* szavazótáborából. A közvélemény-kutatások adatait figyelembe véve, ha a fej-fej melletti küzdelemben a két potenciális jelöltre leadott szavazatok aránya mindkét esetben 30% alatt maradna, Nicolas Sarkozy-nek nem lenne sok esélye az újbóli, végső győzelem megszerzésére. Azonban Sarkozy személyes kvalitásait ismerve számolni lehet azzal, hogy meg fogja próbálni a lehetetlent: egy virtuális számháborút nyerni a második fordulóban.

3. Sarkozy jelentős előnyre tesz szert, és ezzel alaposan rácsúfol a választási előrejelzésekre. Ha hiszünk a közvélemény-kutatások adatainak, ez a legkevésbé valószínű lehetőség, ugyanis Sarkozy támogatottsági indexének rövid emelkedése után újabb visszaesés következett be. Mindez azonban a választási hajrára időzített mozgósítás hiányának vagy azon bizonytalan szavazók magas arányának következménye is lehet, akik végül a jelenlegi elnökre fognak szavazni. Ha Sarkozy az első fordulóban ugyanúgy 31%-ot kapna mint 2007-ben, akkor biztos lehetne abban, hogy eddig folytatott, általa dinamikusnak ítélt politikájának még mindig van létjogosultsága. Természetesen egy ilyen első forduló eredmény magabiztossá tehetné Sarkozy-t, aki még sok meglepetést jósolt a két forduló közötti időszakra, ezzel pszichikai előnyt is kovácsolva magának. A jelentős fölény tudatában a francia választók előtt úgy jelenne meg, mint egy hamvaiból újjáéledő fénix, és a győztes reményével várna a második választási fordulót. Ahhoz, hogy ez a komoly előny a valóságban is meglegyen, Sarkozy-nek április 22-én legalább 34-35%-os szavazati arányt kell szereznie a többi jelölttel szemben. Ez azonban igen nehéz feladatnak bizonyul a jelenlegi választási hangulatban.

4. A választás nem kettő, hanem négy potenciális elnökjelölt között fog eldőlni (Sarkozy, Hollande, Le Pen és Bayrou).⁶ Marine Le Pen ugyanis a felmérések adatai alapján igencsak szorosban Sarkozy nyomában járt támogatottság tekintetében, aki csak megkésve kapcsolódott be a nyílt színen zajló elnökválasztási harcba. A Front National megerősödésének látszata, valamint az a lehetőség, hogy Marine Le Pen akár a második fordulóra is bejuthat, igencsak aggodalmat keltett a jobboldali szavazókban. Az első forduló előtti néhány hétben azonban a két jelölt közötti szakadék csak tovább növekedett, Sarkozy-t hozva ki e párbaj győztesének. Az elemzők szerint Le Pen tulajdonképpen ott követett el stratégiai hibát, hogy már a választási harc kezdetén lefektette programjának alapjait, lehetőséget adva ezzel a jelenlegi elnöknek arra, hogy a ki nem töltött réseket befoltozva elorozzon számos, a két jobboldali jelölt között ingadozó, bizonytalan szavazót. Sarkozy nem titkolt célja, hogy újra meghódítsa a Front National szavazóbázisát, amelynek támogatását 2007-ben is sikerült már megnyernie magának. Ez a taktika részben már sikerült, ugyanis úgy tűnik, hogy Marine Le Pen nem rendelkezik elegendő potenciállal ahhoz, hogy kvalifikálja magát az elnökválasztás második fordulójába, ugyanakkor e taktika nem volt sikeres abban az értelemben, hogy Sarkozy már az első fordulóban biztos előnyre tegyen szert. Ebben a helyzetben a Front National képviselőjének meg kellene elégednie a harmadik hellyel az első fordulóban.

5. Verseny a harmadik helyért.⁷ A nagy meglepetés-ember: Jean-Luc Mélenchon lesz a befutó? Vagy az előbbieken felvázolt helyzetet elfogadva Marine Le Pen? Esetleg a választási kampányban jól startoló François Bayrou? E verzió szerint Mélenchon és Marine Le Pen versenye várható, hiszen Bayrou támogatói legfeljebb a kiemelt esélyes Hollande szavazótáborából kerülhetnek ki, kevés szavazatot biztosítva ezzel számára.

Ahogy az első forduló napjához közeledtünk, a képlet egyre világosabbá vált. A választási előrejelzések egyértelműen Sarkozy és Hollande győzelmét mutatták. A nagy kérdés inkább az volt, hogy ki végez az élen, milyen arányú előnyre tesz szert, és a többi szavazat milyen arányban fog megoszlan a sorban lemaradó többi jelölt között.⁸

A választási részvételt tekintve egy paradox jelenséggel találkozhattunk, ugyanis az aktuális választási hangulatot a pesszimizmus és a bizalomvesztés jellemzi, mégis alig néhány százalék a különbség a legutóbbi (2007-es) és a mostani részvételi arány között. Ennek magyarázatát a politológusok egy nagyon egyszerű tényből vezették le: mindenki félt a meglepetéstől.⁹ A mostani választási kampányban nem igazán volt hangsúlyos tényező, hogy a francia választókat voksolásra sarkallják, az első választási forduló napjának közeledtével pedig még inkább előre eldöntöttek látszott a második forduló szereplőinek személye. Így minden adott volt ahhoz, hogy az első forduló alacsony részvételi aránya történelmi rekordokat döntson. Am

⁶ Bruno Roger-Petit: Marine Le Pen au second tour: la menace fantôme (Le Nouvel Observateur, le 9 janvier 2012)

⁷ Antoine Grenapin: Présidentielle: pour être le premier des perdants, c'est la lutte (Le Point, le 18 mars 2012)

⁸ Jean-Baptiste Garat: Le premier tour: Sarkozy et Hollande loin devant (Le Figaro, le 18 avril 2012)

⁹ Cyrille Vanlerberghe: "Chaque candidat peut craindre l'abstention" (Le Figaro, le 2 avril 2012)

a francia elnökválasztás történetében a választók jelentős részének távolmaradása már egyszer csúnya tréfát űzött a politika szereplőivel. 2002-ben ugyanis az alacsony részvétel miatt Jean-Marie Le Pen jutott be az elnökválasztás második fordulójába, nem kis meglepetést okozva ezzel a francia választóknak.¹⁰ Ez a rossz emlék, úgy tűnik, még sokáig kísérteni fogja a választásra jogosultakat, ugyanis a 80% feletti részvételi arányt nézve a franciák 2007 után 2012-ben sem szeretnék volna a véletlenre bízni, kit szeretnének a végső győzelemért vívott küzdelemben látni. Az előrejelzések e tekintetben tehát tévesnek bizonyultak: a franciák önmagukhoz híven éltek szavazati jogukkal, s szavazataikban minden kétségüket kifejezték azon új világgal szemben, amely az utóbbi években a válság nehéz napjait hozta számukra.

A francia elnökválasztás első fordulójának hivatalos eredménye a fent vázolt lehetőségek kombinációját produkálta. Hollande (28,63%), ha csak kis előnyre is tett szert, de első helyen végzett, Nicolas Sarkozy (27,18%) előtt. Sarkozy negatív szereplése tulajdonképpen igazolta a közvélemény-kutatások adatai alapján tett előrejelzéseket. A vasárnap este legnagyobb meglepetése egyrészt Marine Le Pen és a Front National kiemelkedően nagyarányú szavazatszerzése (17,9%), másrészt a harmadik hely megszerzésére legesélyesebbnek tartott Mélenchon (11,1%) rossz szereplése. Marine Le Pen sikerére azonban rögtön árnyék is vetült. Számos európai vezető aggodalmát fejezte ki a szélsőjobboldal kiemelkedően jó szereplése miatt. Angela Merkel és Jean Asselborn is Nicolas Sarkozy-t hibáztatják a Front National sikeres szerepléséért; véleményük szerint részben a francia államfő felelős a történetekért.¹¹ A probléma azonban leginkább az, hogy az európai vezetők számára ismételten nyilvánvalóvá vált, hogy az európai bevándorlási politika sikertelen megoldási kísérleteinek hamarosan következményei lesznek. Tudjuk, hogy a francia jelenség nem egyedülálló. A szélsőjobboldali pártok Dániában,¹² Svédországban,¹³ Finnországban,¹⁴ Hollandiában¹⁵ és Magyarországon¹⁶ is egyre nagyobb szerephez jutnak a politika színterén. Ám ennek csakis egy oka van: a mainstream politika egyszerűen képtelen megoldani a komoly társadalmi problémákat, így a választók olyan politikai csoportosulások felé fordulnak, akik akár radikális módszereket alkalmazásával is, de hatékonynak tűnő megoldási lehetőségeket kínálnak számukra. Jean-Luc Mélenchon első fordulóbéli szereplésére csak egy magyarázat van:¹⁷ a baloldali választók fontosabbnak tartották, hogy a Hollande-Sarkozy párharc végkimenetelének eldöntésében részt vegyenek, magára hagyva így a szélsőbaloldalt a szélsőjobb elleni küzdelemben, továbbá az utóbbi kiemelkedően jó szereplésére senki sem számított.

A második forduló esélylatolgatásai közepette a politológusok és elemzők három fontos kérdést tesznek fel maguknak.

1. Vajon a csekély előny ellenére előfordulhat-e, hogy François Hollande elveszíti a második fordulót? Annak ellenére, hogy Hollande előnyösebb pozícióban van, biztosak lehetünk abban, hogy a végső győzelemért folytatott küzdelem nagyon szoros lesz. Ez a verseny a jobb- és a baloldal általános erőviszonyainak versenye lesz, elsősorban ez fogja meghatározni, hogy ki lesz Franciaország új elnöke. Ha a teljes baloldali szavazatok (Hollande, Mélenchon, Joly, Poutou, Arthaud) összességét és Mélenchon csalódást keltő szereplését nézzük, Hollande a második fordulóban legfeljebb "csak" a leadott összes szavazat 43,25%-át szerezhetheti meg. Ezzel szemben viszont, ha megtekintjük a jobboldali jelöltekre (Sarkozy, Dupont-Aignan) első fordulóban leadott voksok számát, Sarkozy a második fordulóban legfeljebb 28-29%-ra számíthat, ami, valljuk be, igen csúfos vereséget jelentene. Ha csak a klasszikus jobb- és baloldali erőviszonyok mentén latolgatjuk az esélyeket, akkor Sarkozy támogatói közé kell sorolnunk a Front National szavazótáborát, így pedig Marine Le Pen meglepetést okozó szereplésének köszönhetően és feltételezve, hogy Le Pen hívei hajlandóak Sarkozy-re szavazni, a jelenlegi elnök akár az összes leadott szavazat 50%-át is megszerezheti. Ez pedig a jobboldal fölényes győzelmét hozhatja. De nem szabad számításon kívül hagyni a centrista Bayrou támogatóinak szavazatát sem.¹⁸ A két forduló közötti időszak egyik fő motívuma éppen e szavazóbázis megszólítása és meggyőzése lesz. Ami nem lesz egyszerű feladat, mivel a Mouvement

¹⁰ Benjamin Bonneau: Le 21 avril, c'était aussi... (le JDD, 21 avril 2011)

¹¹ Jean-Philippe Skiak: Les dirigeants européens s'inquiètent du score FN (L'Express, le 23 avril 2012)

¹² Axel Akeson: L'Europe du Nord et la vague populiste (L'Express, le 6 octobre 2010)

¹³ Axel Gylden: Le Suède se réveille avec 20 députés d'extrême droite (L'Express, le 19 septembre 2010)

¹⁴ Axel Gylden: La Finlande tentée par la droite populiste (L'Express, le 17 avril 2011)

¹⁵ Marion Brunet: Nouvelle percée de l'extrême droite aux Pays-Bas (Le Figaro, le 4 mars 2010)

¹⁶ Benedek Várkonyi: Hongrie: l'extrême droite remonte sur scène (Libération, 26 décembre 2011)

¹⁷ Nicolas Chapuis: Mélenchon perd sa bataille "Front contre Front" (Le Nouvel Observateur, le 23 avril 2012)

¹⁸ Bayrou, Mélenchon, Le Pen... pour qui voteront leurs électeurs? (AFP, le 23 avril 2012)

Démocrate éppen attól különleges, illetőleg nyújt sokak számára valós alternatívát, hogy hangsúlyozza a két nagy párttól, illetve a jobb- és baloldaltól való függetlenségét, ennek köszönhetően pedig olyan összetett – régi jobb- és baloldali választókból álló – szavazóbázissal rendelkezik, amely lehetetlenné teszi előre megjósolni, hogy az első fordulóban megszerzett 9% milyen arányban fog megoszlan az elnökválasztás második fordulójába jutott két jelölt között.

2. A fentiek alapján a kulcskérdés az, hogyan fognak szavazni Marine Le Pen hívei.¹⁹ Ahhoz, hogy Nicolas Sarkozy-nek esélye legyen megnyerni a második fordulót, komoly erőfeszítéseket kell tennie, hogy biztosan megnyerje magának a szélsőjobboldal táborát.²⁰ 2007-ben ezt sikerült tökéletesen véghezvinnie, de öt év elteltével a helyzet megváltozott. A jelenlegi elnök – tanácsadói javaslatára – az első forduló előtti kampánya során próbálta megszólítani azon szavazókat, akik csalódtak politikájában, és jelenleg inkább Le Pen-t kívánták támogatni. Ám a felmérések szerint e szavazói kör csekély része szavazna Sarkozy-re; a nagyobb része még bizonytalan, vagy inkább átszavazna a szocialista jelöltre²¹ a második fordulóban. Ez pedig Sarkozy csúfos vereségét jelentené. A baloldalon ez a kérdés nem okoz nagy fejtörést.²² Az összes baloldali jelölt arra kérte támogatóit, hogy május 6-án szavazzanak François Hollande-ra. Így egyelőre úgy tűnik, hogy a baloldal összefogása sokkal hatékonyabb és erőteljesebb.

3. Hollande kampányának fő stratégiája hónapok óta az, hogy az elnökválasztás második fordulóját az "állj vagy még" retorikát alkalmazva átváltoztassa Sarkozy ellenes referendummá.²³ A szocialista jelölt kétségtelenül rendelkezik e tekintetben néhány jó ütőkártyával. A választási kampány alatt Sarkozy népszerűségi indexe történelmi mélypontra jutott,²⁴ ami nyilvánvalóvá tette, hogy a francia nemzet elégedetlen mind személyével, mind eddig folytatott politikájával. E tekintetben az elemzőket leginkább az foglalkoztatja, hogy ez az önmagáért beszélő tény elegendő-e arra, hogy Hollande végső győzelmét erre alapozza. Véleményem szerint egyáltalán nem, ugyanis Sarkozy egy további szempontot is biztosít a második fordulónak, történetesen az elnöki posztra való alkalmasság szempontját. A rátermettség és az elnöki tapasztalat kétségtelenül a jobboldali jelölt mellett szól; a választók elismerik, hogy Sarkozy képes markáns politikát folytatni, s ha kell, Franciaország érdekeit határozottan képviselni a nemzetközi politikában. Hollande esetében ez nem egyértelmű, de bizonyítási lehetőség nélkül persze nehéz e követelménynek megfelelni. Mindenesetre Sarkozy két forduló közötti stratégiájának szintén fontos részét fogja képezni a választási program kontra választási program, illetve személyiség kontra személyiség összeütköztetése, amelynek keretét egy háromfordulós vitasorozat adná.²⁵

Mindent egybevetve két dolgot fontos kiemelni a potenciális elnökjelöltekre vonatkozóan. Nicolas Sarkozy egyszer már bizonyította, hogy nagy meglepetésekre képes. François Hollande politikája, úgy tűnik, hitelesebb a választók számára. Hogy ki szerzi meg a végső győzelmet, és ki lesz Franciaország elnöke, egyelőre nehéz megjósolni. Az első választási forduló eredményeit ismerve szinte biztos, hogy a két választási forduló közötti időszak izgalmas, meglepetésekben gazdag és komoly stratégiai húzásokkal teli lesz. Továbbá az is bizonyosnak látszik, hogy május 6-án fej-fej melletti küzdelem és szoros végeredmény várható.

*

www.southeast-europe.org
dke@southeast-europe.org

© DKE 2012

Figyelem! Kedves kutató! Ha erre a tanulmányunkra hivatkozik, vagy idézi annak egy részét, kérjük, küldjön erről egy email-t a főszerkesztő részére a dke@southeast-europe.org címre. *A tanulmányt a következőképpen idézze:*

Jancsó Andrea: Hollande vagy Sarkozy? *Délkelet-Európa – South-East Europe International Relations Quarterly*, Vol. 3. No. 1. (2012 Tavasz) 5 p. Együttműködését köszönöm. *A főszerkesztő*

¹⁹ Ibid.

²⁰ Arnaud Leparmentier, Vanessa Schneider: Nicolas Sarkozy joue son va-tout en pariant sur l'électorat FN (Le Monde, le 23 avril 2012)

²¹ Une part des électeurs FN de "gauche" (AFP, le 24 avril 2012)

²² Nicolas Barotte: Face au FN, Hollande maintien son discours (Le Figaro, le 23 avril 2012)

²³ Laura Thouny: Le référendum anti-Sarkozy a eu lieu dès le premier tour (Le Nouvel Observateur, le 22 avril 2012)

²⁴ Bruno Jedy: Barometre JDD: Sarkozy, président sortant le plus impopulaire (le JDD, le 14 avril 2012)

²⁵ Nathalie Schuck: Débat du second tour: pourquoi Sarkozy veut trois? (Le Parisien, le 24 avril 2012)

Matthieu Croissandeau, Henri Vernet: Le débat télévisé, enjeu de la campagne (Le Parisien, le 24 avril 2012)